

Un fet de l'any

Com és habitual, els nostres redactors i col·laboradors comenten, en l'últim número de l'any de la revista, alguns dels fets que s'han produït durant el 2005.

Lleis o ètica?

Una bona educació es pot aconseguir amb una llei? Un comportament cívic correcte depèn d'una normativa municipal? Extirparem la violència endurent el codi penal? Ep! No m'estic preguntant si han d'existir o no, al nivell que sigui, uns determinats marcs legals. Voldria qüestionar més aviat si serviran de gaire mentre no sigui tota la societat allò que es renovi.

Vejam: a) De lleis d'educació –més aviat d'instrucció–, n'hi ha hagut moltes al llarg del temps; hem de suposar que cadascuna volia millorar l'anterior. I no sembla pas que ni l'educació ni la instrucció es trobin en un bon moment.

b) No sé si cap de nosaltres se sap les ordenances que regulen la convivència cívica al seu poble o ciutat, si és que n'hi ha. Jo no. I ens n'hem sortit prou bé.

c) I els que són violents –a casa, a l'escola, al carrer, al camp d'esports...– no es paren pas, quan s'esbraven, a pensar quina pena els caurà.

No, no crec que la solució d'aquests problemes sigui el respecte a la llei, garantit per un augment de les sancions a punt. L'única solució possible ha de venir del respecte a si mateix i als altres. I això no es legisla: això es viu, es respira, anava a dir es mama. A la família, a l'escola, sí. Però sobretot, avui, és la societat on estem immersos, amb uns mitjans de comunicació poderosos, la que ens amara, ens impregna, ens xopa, com si fóssim

una esponja eixuta, si no és que hi estem molt alerta. No vull pas dir que, conscientment, la societat i els seus mitjans d'influència ens inciten a ser mal educats, a no estudiar, a ser violents o agressius; al contrari, de tant en tant fan campanyes positives. Però, quan aquests temes concrets no són a l'ordre del dia, la majoria de notícies, de programes, la totalitat dels missatges publicitaris, són el reflex d'una societat egoista, frívola, materialista, essencialment consumista i competitiva, on s'estimula el guany fàcil, on qualsevol esforç és esquivat, on la violència no és pas cap excepció. És a dir que ens inculca –subliminarment, com en diuen els psicòlegs– tot allò que després les campanyes puntuals –de llumíent polític o personal, de “mira'm que maco sóc”– tractaran de combatre.

Que vinguin lleis i normes i al darrere de cadascú un guardià amb una porra. Ai, si el guardià bada! Ja hi tornariem a ser. Us asseguro que no pretenc pas seguir aquells àcrates de bona fe del segle XIX que somiaven una societat sense lleis ni autoritats, oblidant que els humans som imperfectes. Sí que voldria que les lleis i les autoritats treballassin de debò per fer una societat més ètica i menys hipòcrita, on el respecte a les persones estigués per damunt del respecte a les lleis.

Joan Ruiz i Calonja

Un món millor

Em nego a recordar un fet de l'any en sentit negatiu, i això que motius n'hi ha força. Des del degoteig constant de morts a l'Iraq fins a la tragèdia dels milions de refugiats al món, passant pels desastres naturals com les erupcions volcàniques o el tsunami, les accions suïcides indiscriminades, l'augment de la violència de gènere i el drama dels subsaharians que creuen amb pasteres l'estret de Gibraltar per a intentar sobreviure, sembla que el més lògic seria parlar d'algun d'aquests temes, però no, m'hi nego. No parlaré tampoc dels exabruptes de la Cope ni tan sols de l'Estatut, pobre Estatut, que perquè quedi finalment tan escapçat com volen a Madrid no calia que a Catalunya ens hi esforcèssim tant. Res d'això. Enguany vull donar un missatge d'esperança, una llum a l'horitzó que ens permeti creure en les persones, en la bona voluntat d'algunes persones que s'entesten, contra tot pronòstic aparent, en voler fer un món millor, encara que això impliqui un esforç personal important, una

renúncia voluntària a una vida més còmoda. No cal buscar aquestes persones en notícies als diaris ni darrere de magnífics discursos, només hem de donar un cop d'ull al nostre entorn i ben segur que tots tenim a la vora algun cas de comportament exemplar, com el que dedica part del seu temps a fer companyia als malalts o a la gent gran, o a distreure els més joves organitzant-els-hi entreteniments i distraccions que els ajuden a formar-se. Són comportaments senzills, que es fan sense soroll i que no busquen mai el ressò mediàtic ni l'agraïment col·lectiu, simplement són actes que posen de manifest un compromís personal envers la societat, i això està a l'abast de tothom, el difícil és dur-ho a terme. Amb el record i el respecte posat en aquestes persones, que per sort són més de les que es veuen, jo avui també aniré contra tot pronòstic aparent i enfrontaré el nou any amb la il·lusió i l'esperança d'un món millor.

Joaquim Brustenga i Etxauri